

Sygn. akt IV Pa 35/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jacek Witkowski (spr.)

Sędziowie: SO Jerzy Zalasiński

SO Elżbieta Wojtczuk

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Szkole Podstawowej im. T. K. w C.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powódki M. P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 lutego 2017r. sygn. akt IV P 553/15

zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje M. P. prawo do odszkodowania w kwocie 16.092,60 (szesnaście tysięcy dziewięćdziesiąt dwa 60/100) złotych tytułem nieuzasadnionego odwołania jej ze stanowiska dyrektora w Szkole Podstawowej w C..

Jerzy Zalasiński Jacek Witkowski Elżbieta Wojtczuk

Sygn. akt IV Pa 35/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2017r. wydanym w sprawie IV P 553/15 Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo M. P. przeciwko Szkole Podstawowej im. T. K. w C. o odszkodowanie, a także zasądził od powódki M. P. na rzecz pozwanej Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i rozważań Sądu Rejonowego:

W pozwie z 7 grudnia 2015 r. skierowanym przeciwko pozwanej Szkole Podstawowej im. T. K. w C. pełnomocnik powódki M. P. domagała się zasądzenia odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie powódki ze stanowiska

dyrektora bez wypowiedzenia w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia w wymiarze 12.572 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z 18 stycznia 2016 r. pełnomocnik powódki rozszerzyła żądanie odszkodowania do wysokości 17.251,09 zł. Ostatecznie powódka domagała się zasądzenia od pozwanej odszkodowania w wysokości 16.092,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zaś pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. W. jest zatrudniona w Szkole Podstawowej im. T. K. w C. od 1 marca 2008 r. jako nauczyciel. Z tym dniem organ prowadzący powierzył jej stanowisko dyrektora na okres do 21 sierpnia 2012 r.

Dnia 18 sierpnia 2010 r. M. W. zawarła związek małżeński z J. P. przybierając nazwisko męża.

W dniu 31 grudnia 2010 r. M. P. zawarła umowę o pracę z siostrą W. P. na stanowisku sprzątaczką na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy z datą rozpoczęcia świadczenia pracy od 3 stycznia 2011 r.

Dnia 20 lipca 2012 r. M. P. została oceniona przez organ prowadzący na ocenę wyróżniającą.

Zarządzeniem z 7 sierpnia 2012 r. wójt Gminy D. powierzył M. P. stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. na okres od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2017 r.

W dniu 31 sierpnia 2012 r. M. P. zawarła umowę o pracę z mężem J. P. na stanowisku nauczyciela przyrody w wymiarze 9/18 etatu na czas określony od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. Następnie w dniu 3 września 2012 r. M. P. dokonała uznania kwalifikacji J. P. z przedmiotu przyroda na podstawie pracy dyplomowej pt. „Realizacja zadań samorządu gminnego w zakresie ochrony środowiska na przykładzie gminy S.”. Kwalifikacje pedagogiczne uzyskał on 29 grudnia 2012 r., a kwalifikacje z przyrody – 15 stycznia 2013 r.

W dniu 14 października 2014 r. M. P. otrzymała nagrodę wójta Gminy D..

Sąd Rejonowy ustalił, że od momentu zatrudnienia J. P. atmosfera w szkole zaczęła się pogarszać. Stopniowo dyrektor przekazywała część swoich uprawnień i obowiązków swojemu mężowi. Powierzyła mu klucze do sekretariatu, upoważnienia do przekazywania innym osobom dokumentów szkolnych (protokoły posiedzeń rad pedagogicznych, księga uchwał rad pedagogicznych, księga zarządzeń) i pasków z wysokością wynagrodzeń. J. P. umieszczał w pokoju nauczycielskim różnego rodzaju ogłoszenia i wydawał polecenia pozostałym nauczycielom. W odróżnieniu od pozostałych nauczycieli pełnił płatne zastępstwa. M. P. skupiła wokół siebie grono zaufanych nauczycieli, w skład którego wchodził B. W., M. M. (1) i K. W. oraz rodziców uczniów, w którego skład wchodził m. in. G. R., E. C. i R. K.. Zaufani nauczyciele byli lepiej traktowani w zakresie wyciągania wobec nich konsekwencji dyscyplinarnych. Dyrektor ignorowała problemy dzieci M. F. i M. M. (2), niechętnie współpracowała z niektórymi rodzicami dzieci. Rodziców negatywnie oceniających jej pracę nazwała „wichrzycielami”. Część rodziców dzieci oskarżała o pomawianie jej. Namawiała D. P., aby nie przyjaźniła się z K. K..

Dnia 20 października 2014 r. M. P. ukarała karą porządkową nagany K. K. za nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa. Pracownica odwołała się od tej decyzji do sądu pracy. Wyrokiem z 13 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie sygn. IV P 524/14 oddalił powództwo K. K. o uchylenie kary nagany, a wyrokiem z 26 maja 2015 r. w sprawie sygn. akt IV Pa 15/15 Sąd II instancji oddalił apelację pracownicy od powyższego orzeczenia.

Do 22 grudnia 2014 r. M. P. była członkiem (...).

Na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 29 kwietnia 2015 r. M. P. przedstawiła arkusz organizacyjny pracy szkoły na rok szkolny 2015/2016, w którym nie uwzględniła oddziału przedszkolnego. Oddział ten umieściła dopiero na pisemne

polecenie wójta Gminy D.. W maju 2015 r. odbyło się zebranie rodziców dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. z wójtem Gminy D. pod nieobecność dyrektora szkoły i uczących w niej nauczycieli. Na zebraniu tym część rodziców zgłaszała uwagi do pracy M. P..

Pismem z 8 czerwca 2015 r., doręczonym 11 czerwca 2015 r. wójt Gminy D. zwrócił się do (...) Oddział w M. o dokonanie oceny pracy dyrektora szkoły.

Dnia 9 czerwca 2015 r. do rady rodziców i rady pedagogicznej wpłynęły pisma wójta Gminy D. z prośbą o dokonanie oceny pracy dyrektora szkoły. Dnia 16 czerwca 2015 r. rada pedagogiczna wydała pozytywną ocenę pracy dyrektora szkoły. W dniu 18 czerwca 2015 r. (...) Oddział w M. wydał negatywną ocenę pracy dyrektora szkoły.

W okresie od 8 czerwca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. M. P. przebywała na zwolnieniu lekarskim, a od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. korzystała z urlopu dla poratowania zdrowia.

Dnia 26 czerwca 2015 r. podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego wójt Gminy D. zapoznał M. P. ze swoim pismem w sprawie rozpoczęcia procedury oceny jej pracy zawodowej na stanowisku dyrektora. Pracownica odmówiła przyjęcia tego pisma. W dniu 6 lipca 2015 r. rada pedagogiczna ponownie wydała pozytywną ocenę o pracy dyrektora szkoły. W dniu 9 lipca 2015 r. rada rodziców wydała pozytywną opinię o pracy dyrektora szkoły. W dniu 16 lipca 2015 r. (...) wydała pozytywną ocenę o pracy dyrektora szkoły. Dnia 20 lipca 2015 r. (...) Kurator Oświaty wydał częściową ocenę o pracy M. P. określając jako dobra.

Dnia 25 sierpnia 2015 r. wójt Gminy D. wydał negatywną częściową ocenę o pracy M. P..

Od 1 września 2015 r. M. P. na stanowisku dyrektora zastępowała D. P..

Dnia 2 września 2015 r. M. P. otrzymała projekt negatywnej oceny pracy, a 7 września 2015 r. złożyła do niego uwagi.

Dnia 11 września 2015 r. wójt Gminy D. zawarł z przedstawicielem (...) Kuratora Oświaty w W. porozumienie w sprawie ustalenia oceny pracy M. P. ustalając negatywną ocenę jej pracy.

W dniu 11 września 2015 r. wójt Gminy D. sporządził kartę oceny pracy, gdzie ocenił pracę M. P. na stanowisku dyrektora Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. na ocenę negatywną. Wskazał, że na ostateczny wynik tej oceny miały wpływ:

1. wypełnianie obowiązków pracodawcy i kierownika zakładu z naruszeniem prawa – zatrudnienie w roku szkolnym 2012/2013 męża J. P. na stanowisku nauczyciela przyrody. Osoba ta w chwili zatrudnienia nie legitymowała się wymaganymi kwalifikacjami, w tym przygotowaniem pedagogicznym. 1 września 2012 r. dwoje nauczycieli posiadało pełne kwalifikacje do nauczania tego przedmiotu. Zatrudnienie siostry W. P. na stanowisku sprzątaczkę z naruszeniem art. 26 ustawy o pracownikach samorządowych;
2. opracowane i wdrożone przez dyrektora regulamin pracy, regulamin wynagradzania pracowników niepedagogicznych, regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, regulamin przyznawania środków na dofinansowanie do kształcenia i doskonalenia zawodowego, regulamin określający zasady gospodarowania funduszem zdrowotnym dla nauczycieli nie zostały uzgodnione z (...); dyrektor nie odniosła się do pisemnego polecenia uzupełnienia braków formalnych w tym zakresie, tj. dokonania aktualizacji i uzgodnienia w/w dokumentacji z (...);
3. wprowadzenie bardzo subiektywnego systemu motywowania pracowników, dla męża już w 2012 r. przyznała dodatek motywacyjny w wysokości 250 zł brutto miesięcznie przy zatrudnieniu na 9/18 etatu. Pozostali nauczyciele z wieloletnim stażem pracy otrzymali dużo niższe kwoty dodatku motywacyjnego; dyrektor złożyła wnioski o dofinansowanie dla męża kosztów kształcenia na studiach podyplomowych w 2013 r. w wysokości 1.300 zł, pozostałe wnioski innych nauczycieli o dofinansowanie studiów opiewały na dużo niższą kwotę. Te działania nie miały charakteru motywacyjnego i nie wpływały pozytywnie na efektywne wykorzystanie czasu pracy nauczycieli oraz podniesienie jakości pracy szkoły. Świadczą o tym niezadowalające wyniki sprawdzianu zewnętrznego kompetencji uczniów klas VI w roku szkolnym 2014/2015 i roku minionym;

4. w wyniku dwóch kontroli doraźnych przeprowadzonych w kwietniu 2013r. i maju 2015 r. przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zostały wydane odpowiednie zalecenia, m. in. dotyczyły nieprawidłowo sprawowanej opieki nad uczniami w czasie przerw między lekcjami;
5. brak monitoringu realizacji obowiązku szkolnego przez czwórkę dzieci zamieszkałych w obwodzie Szkoły Podstawowej w C. w 2014 r.;
6. opracowanie arkusza organizacyjnego szkoły na rok szkolny 2015/2016 i przedstawienie do zatwierdzenia projektu bez uwzględnienia oddziału przedszkolnego mimo deklaracji złożonych przez rodziców; wójt kilkakrotnie ustnie upominał o konieczności organizacji oddziału przedszkolnego, co wynika z uchwały Rady Gminy D., zgodnie z którą Szkoła Podstawowa w C. organizuje oddział przedszkolny; dyrektor uwzględniła ten oddział dopiero po pisemnym wezwaniu wójta;
7. dyrektor nie wykazała należytej troski o powierzone jej mienie materialne, od kilku lat nie zaplanowała środków finansowych i nie przeprowadziła prac związanych z konserwacją okien w budynku szkoły, w efekcie stolarka okienna została całkowicie zniszczona;
8. długotrwały brak współpracy z nauczycielami, zła, konfliktowa atmosfera w pracy nie kształtuje prawidłowych zasad współżycia społecznego w gronie pedagogicznym oraz wzajemnej akceptacji; potwierdza to m. in. fakt, że ocena pracy dyrektor przedstawiona przez radę pedagogiczną nie została opracowana przy zaangażowaniu wszystkich zatrudnionych w szkole nauczycieli; do organu prowadzącego wpłynęło kilka pism rodziców uczniów i nauczycieli informujących o złej atmosferze w szkole, pogłębiającym się podziale społeczności szkolnej, a nawet z żądaniem odwołania dyrektor;
9. dyrektor nie podejmuje działań wnoszących poprawę atmosfery pracy i kultury organizacyjnej w szkole, którą kieruje. Wykazuje brak postawy gotowości do odbudowania pozytywnych relacji interpersonalnych między dyrektorem a nauczycielami i rodzicami uczniów. Taki stan wpływa wyraźnie na utratę zaufania uczniów i ich rodziców do nauczycieli i placówki, co znajduje potwierdzenie w przeniesieniu 13 uczniów do sąsiednich szkół na rok szkolny 2015/2016.

Dnia 9 października 2015 r. M. P. złożyła wniosek o ponowne ustalenie oceny pracy.

Dnia 4 listopada 2015 r. odbyło się posiedzenie zespołu oceniającego zakończone wydaniem oceny negatywnej.

Zarządzeniem z 16 listopada 2015 r. wójt Gminy D. odwołał z dniem 18 listopada 2015 r. M. P. ze stanowiska dyrektora Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. bez wypowiedzenia. Jako przyczyny swej decyzji wskazał:

1. negatywną ocenę pracy;
2. wypełnianie obowiązków pracodawcy i kierownika zakładu z naruszeniem prawa – zatrudnienie męża na stanowisku nauczyciela przyrody (osoba ta w chwili zatrudnienia nie legitymowała się wymaganymi kwalifikacjami, w tym przygotowaniem pedagogicznym), zatrudnienie siostry na stanowisku sprzątaczkii (naruszenie art. 26 ustawy o pracownikach samorządowych) oraz opracowywanie obowiązujących regulaminów bez uzgodnień z (...);
3. brak obiektywnych kryteriów oceny pracy pracowników, przyznawania nagród, wyróżnień oraz dofinansowania kosztów kształcenia nauczycieli, zła, konfliktowa atmosfera pracy w szkole, długotrwały konflikt między dyrektorem a poszczególnymi nauczycielami, brak kultury organizacyjnej pracy w szkole nie sprzyja podnoszeniu jakości pracy szkoły;
4. brak właściwego planowania i przeprowadzania prac remontowych i naprawczych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, brak właściwego zabezpieczenia powierzonego mienia (na skutek braku konserwacji stolarki okiennej zostały zniszczone elementy stolarki, ubytki w drewnie, łuszcząca i odpadająca farba);

5. brak współpracy z rodzicami i organem prowadzącym w zakresie monitorowania obowiązku szkolnego, brak właściwej współpracy z organem prowadzącym w zakresie przygotowania arkusza organizacyjnego szkoły do zatwierdzenia (arkusz organizacyjny szkoły opracowany bez uwzględnienia oddziału przedszkolnego mimo potrzeb w tym względzie);
6. niezadowalające wyniki sprawdzianu zewnętrznego kompetencji uczniów klas VI;
7. nieprawidłowości w zakresie sprawowanej opieki nad uczniami w czasie przerw między lekcjami;
8. negatywny odbiór społeczny zaniedbań w organizacji pracy szkoły skutkujący m. in. stałym obniżeniem poziomu nauczania, przenoszeniem uczniów do sąsiednich szkół oraz zmniejszeniem naboru nowych uczniów.

W ciągu 2015 r. ze szkoły zostało wypisanych 10 uczniów.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione. Zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole odwołuje nauczyciela z tego stanowiska w razie ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli – bez wypowiedzenia. W dacie dokonania oceny pracy powódki tryb oceny pracy nauczycieli regulowały przepisy ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.) oraz przepisy wydanego na jej podstawie i w celu jej wykonania rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1538) w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego.

Sąd I instancji wskazał, że w niniejszej sprawie bezsporne było, iż powódka uzyskała negatywną ocenę pracy na stanowisku dyrektora, a okoliczność ta stała się przyczyną odwołania jej przez organ prowadzący szkołę, tj. wójta Gminy D. ze stanowiska dyrektora pozwanej szkoły w oparciu o wyżej wskazany przepis. Zadaniem Sądu Rejonowego było zbadanie, czy wystąpiły przesłanki do uznania, że ocena ta jest prawidłowa i rzetelna, bo tylko w ten sposób można rozpoznać zasadność roszczenia powódki. Pozbawienie dyrektora szkoły, w sytuacji otrzymania negatywnej oceny pracy, prawa rozpoznania sprawy przez sąd prowadziłyby jedynie do możliwości badania sprawy z punktu widzenia formalnej poprawności wystawiania oceny pracy. Nie ma żadnych podstaw do kwestionowania możliwości oceny przez sądy pracy pod kątem zaistnienia przesłanek zasadności merytorycznej oceny nauczyciela, bez względu na zgodne z prawem zastosowanie zasad postępowania. Przesłanką tego rozwiązania nie jest bowiem formalne uzyskanie negatywnych ocen, lecz prawidłowe i rzetelne uznanie, że nauczyciel powinien być negatywnie oceniony. Z uwagi na odwoływanie się art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) do przepisów regulujących kwestie oceny pracy nauczycieli zawartych w Kartie Nauczyciela, zdaniem Sądu Rejonowego powyższe poglądy mają również zastosowanie w sprawie oceny pracy dyrektora szkoły. W myśl art. 6a ust. 6 i 7 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 ze zm.) oceny pracy dyrektora szkoły dokonuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę po zasięgnięciu opinii rady szkoły i zakładowych organizacji związkowych działających w tej szkole. Zgodnie z § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1538) w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego obowiązującego w dacie dokonania oceny pracy powódki kryterium oceny pracy dyrektora szkoły stanowi stopień realizacji zadań określonych w art. 6, art. 7 i art. 42 ust. 2 Karty Nauczyciela oraz art. 4 i art. 39 ustawy - ustalony w wyniku sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz nadzoru w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

Sąd Rejonowy odniósł się do poszczególnych zarzutów wobec pracy powódki jako dyrektora ujętych w karcie oceny pracy z 11 września 2015 r. Wskazano, że część zarzutów nie mogła mieć wpływu na ocenę pracy powódki jako dyrektora, gdyż w dacie jej sporządzenia były już nieaktualne, niektóre działania powódki okazały się wadliwe i zasadnie negatywnie ocenione przez organ prowadzący, część zarzutów uznano za nieprawdziwe. Zwrócono uwagę,

że pewne kwestie nie zostały zbadane przez organ prowadzący na tyle, aby obarczać nimi powódkę. Po dokonaniu stosownej analizy Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że ocena pracy powódki na stanowisku dyrektora ostatecznie jest prawidłowa i rzetelna. Zarzuty, które potwierdził wiarygodny materiał dowodowy, okazały się bardzo istotne, gdyż podważały umiejętności powódki do sprawowania funkcji dyrektora. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że o wszczęciu oceny pracy powódka została poinformowana przez wójta Gminy D. podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego 26 czerwca 2015 r. Organ prowadzący nie udowodnił, aby skutecznie przed 26 czerwca 2015 r. powiadomił powódkę o wszczęciu tego postępowania. Bezsporne było, że opinia o pracy powódki jednego ze związków zawodowych ((...)) została sporządzona przed tą datą, tj. 18 czerwca 2015 r. W ocenie Sądu Rejonowego naruszenie przez organ prowadzący przepisów obowiązujących w tym zakresie nie okazało się rażące. Zauważono, że powódka była członkiem tego związku zawodowego do 22 grudnia 2014 r. Zrezygnowała z członkostwa po tym, jak związek zawodowy poparł K. K. w sprawie zakończonej wymierzeniem tej nauczycielce kary nagany. Nadto związek ten zarzucał powódce nieprawidłowości związane z opracowywaniem regulaminów. Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd Rejonowy stwierdził, że ewentualne zwrócenie się organu prowadzącego do (...) o wydanie opinii o pracy powódki po 26 czerwca 2015 r. nie miałyby wpływu na treść tej oceny. Zdaniem Sądu I instancji bez wątpienia byłyby ona negatywna z uwagi na nieporozumienia istniejące między powódką a tym związkiem zawodowym.

Reasumując, Sąd Rejonowy uznał, że negatywna ocena pracy powódki na stanowisku dyrektora okazała się prawidłowa i rzetelna, więc mogła stanowić podstawę do odwołania powódki z tego stanowiska. Mając na uwadze powyższe argumenty na podstawie a contrario art. 58 zdanie drugie kp w zw. z art. 59 kp powództwo o odszkodowanie zostało oddalone. O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka M. P., zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 16.092,60 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie powódki ze stanowiska dyrektora szkoły ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto wniesiono o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie przez Sąd istotnych wniosków dowodowych, segregację i wykluczenie zgłoszonych przez powódkę świadków, opieranie się na niewiarygodnych dowodach, stronniczość i subiektywność, a tym samym błędne rozpoznanie sprawy. Wskazano, że zeznania świadków Sąd potraktował wybiórczo, wiele istotnych faktów zostało pominiętych, zaś strona pozwana kilkakrotnie nie wywiązywała się ze zobowiązań Sądu i nie zostały wobec niej wyciągnięte stosowne konsekwencje. Zarzucono również naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o systemie oświaty poprzez przyjęcie, iż dokonana przez organ prowadzący ocena pracy powódki na stanowisku dyrektora szkoły została dokonana w sposób prawidłowy i rzetelny, a także iż odwołanie powódki z funkcji dyrektora było zasadne i nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się uzasadniona.

W niniejszej sprawie zarządzeniem z dnia 16 listopada 2015r. Wójt Gminy D. z dniem 18 listopada 2015r. odwołał M. P. ze stanowiska Dyrektora Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. bez wypowiedzenia na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b w zw. z art. 5c pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 1515). W uzasadnieniu zarządzenia powołano się na fakt ustalenia negatywnej oceny pracy powódki na stanowisku dyrektora szkoły, której podstawą były wyszczególnione zarzuty świadczące o nieprawidłowym wykonywaniu przez nią zadań oświatowych o charakterze publicznym. Wskazano także, że odnotowany został negatywny odbiór społeczny zaniedbań w organizacji pracy szkoły skutkujących między innymi stałym obniżeniem poziomu nauczania, przenoszeniem uczniów do sąsiednich szkół oraz zmniejszeniem naboru uczniów do Szkoły Podstawowej w C..

Zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole odwołuje nauczyciela z tego stanowiska w razie ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli – bez wypowiedzenia. W dacie dokonania oceny pracy powódki tryb oceny pracy nauczycieli regulowały przepisy ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.) oraz przepisy wydanego na jej podstawie i w celu jej wykonania rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1538) w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego. Zgodnie z art. 6a ust. 6 oceny pracy dyrektora szkoły oraz nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, dokonuje organ prowadzący szkołę w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Kryterium oceny pracy dyrektora szkoły stanowi stopień realizacji zadań określonych w art. 6, art. 7 i art. 42 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela oraz art. 4 i art. 39 ustawy o systemie oświaty - ustalony w wyniku sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz nadzoru w zakresie spraw finansowych i administracyjnych (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego). Jednakże w przepisach rozporządzenia wykonawczego do art. 6a ustawy Karta Nauczyciela dokonano podziału na oceny częściowe obejmujące ocenę sprawowania kierownictwa i nadzoru w poszczególnych obszarach działalności (§ 8 ust. 2 rozporządzenia). Uprawniony organ dokonuje oceny pracy dyrektora szkoły po zasięgnięciu opinii rady szkoły i zakładowych organizacji związkowych działających w tej szkole (art. 6a ust. 7 Karty Nauczyciela). Ocenę pracy ustala się po zapoznaniu nauczyciela z jej projektem oraz wysłuchaniu jego uwag i zastrzeżeń (art. 6a ust. 8 Karty Nauczyciela).

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy organ prowadzący prawidłowo i rzetelnie uznał, że nauczyciel powinien być negatywnie oceniony. Wobec tego Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dokonał analizy poszczególnych zarzutów wobec pracy powódki jako dyrektora wskazanych w karcie oceny pracy z 11 września 2015 r., jednak zdaniem Sądu Okręgowego doszedł do błędnych wniosków, które skutkowały oddaleniem powództwa M. P.. Po krótko należy przytoczyć stanowisko Sądu I instancji w odniesieniu do nieprawidłowości zarzucanych powódce przez organ prowadzący.

Powódka zawarła z mężem J. P. umowę o pracę, zatrudniając go na stanowisku nauczyciela przyrody. Zatrudnienie męża zostało ujęte w arkuszu organizacyjnym sporządzonym na 31 sierpnia 2012r., a w dacie jego sporządzenia mąż powódki nie miał kwalifikacji do nauczania przyrody, bowiem tzw. uznania kwalifikacji dokonano dopiero 3 września 2012r. Postawiony powódce w tej kwestii zarzut okazał się zatem prawdziwy, lecz – jak zauważył Sąd Rejonowy – nie mógł mieć wpływu na ocenę pracy powódki jako dyrektora, gdyż w dacie jej sporządzenia był już nieaktualny. Do tego bowiem czasu mąż powódki nabył odpowiednie kwalifikacje do nauczania przyrody. Jako wadliwe oceniono działanie powódki w zakresie zatrudnienia przez nią swojej siostry W. P. na stanowisku sprzątaczkii z naruszeniem art. 26 w zw. z art. 2 ustawy z 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016r. poz. 902). Niemniej jednak, zdaniem Sądu Okręgowego, naruszenie regulacji dotyczącej podległości służbowej pracowników niepedagogicznych szkoły nie jest takim naruszeniem prawa, które powodowałoby destabilizację normalnego funkcjonowania szkoły i nie pozwalało na prawidłowe wykonywanie przez dyrektora swoich obowiązków.

Zarzut zawarty w karcie oceny pracy powódki dotyczący opracowania i wdrożenia przez dyrektora regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania pracowników niepedagogicznych, regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, regulaminu przyznawania środków na dofinansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego, regulaminu określającego zasady gospodarowania funduszem zdrowotnym dla nauczycieli z naruszeniem obowiązku skonsultowania ich treści z (...) Sąd Rejonowy uznał za okoliczność nieprawdziwą. Podkreślono, że w piśmie Prezesa Oddziału (...) S. M. z dnia 15 maja 2015r., na które powołał się wójt Gminy D., jest mowa o braku zaktualizowanych z tym związkiem zawodowym w/w regulaminów. Organ prowadzący postawił powódce zarzut sporządzenia powyższych regulaminów bez uzgodnienia z (...), co nie jest tożsame z brakiem ich aktualizacji w uzgodnieniu z tym związkiem zawodowym. Co więcej przeprowadzona we wrześniu i październiku 2015r. kontrola Państwowej Inspekcji Pracy nie

potwierdziła prawdziwości zarzutu postawionego powódce w tej kwestii. Nieprawdziwy okazał się również zarzut, że powódka nie odniosła się do pisemnego polecenia uzupełnienia braków formalnych w tym zakresie, tj. dokonania aktualizacji i uzgodnienia w/w dokumentacji z (...).

Zasadne jest stanowisko Sądu Rejonowego, że kwestia wprowadzenia bardzo subiektywnego systemu motywowania pracowników przez dyrektora szkoły nie została zbadana przez organ prowadzący na tyle, aby postawić powódce zarzut niewłaściwego rozdziału szeroko pojętych nagród dla pracowników. Przed sporządzeniem karty oceny pracy organ prowadzący nie dokonał sprawdzenia, jakimi zasadami kierowała się powódka przyznając określonym nauczycielom dodatki motywacyjne w takiej, a nie innej wysokości. Nie udowodniono, że powódka nie przyznała dofinansowania do kształcenia zawodowego nauczycielowi, który o nie wystąpił, kosztem innego pracownika, w tym swego męża. Ponadto słusznie wskazano, że brak jest związku przyczynowego pomiędzy kwestią przyznania dodatków motywacyjnych i dofinansowania do samokształcenia a wynikami sprawdzianu zewnętrznego kompetencji uczniów klas VI w roku szkolnym 2014/2015 i 2013/2014. Niewątpliwie na poziom wyników uczniów klas VI ma wpływ bardzo wiele czynników niezależnych od dyrektora. Obarczanie powódki odpowiedzialnością za niskie wyniki przedmiotowego sprawdzianu okazało się zatem nieuprawnione. Sąd I instancji za niezasadne uznał również twierdzenia organu prowadzącego o nieprawidłowościach w działaniu powódki jako osoby odpowiedzialnej za sprawowanie opieki nad uczniami w czasie przerw między lekcjami czy też o braku monitoringu realizacji obowiązku szkolnego przez czwórkę dzieci zamieszkałych w obwodzie Szkoły Podstawowej w C. w 2014r. Rozważania te Sąd Okręgowy w całości podzielił.

Bezsporne w sprawie było, że powódka sporządziła arkusz organizacyjny na rok szkolny 2015/2016 bez uwzględnienia w nim oddziału przedszkolnego, lecz na pisemne polecenie wójta M. P. umieściła oddział przedszkolny w ostatecznie zaakceptowanym przez organ prowadzący arkuszu organizacyjnym. Wobec tego powódka naprawiła swój błąd w przewidzianym terminie, a także niezwłocznie wykonała polecenie przełożonego. Zarzut braku współdziałania z organem prowadzącym okazał się również nieprawdziwy.

Organ prowadzący nie przedstawił dowodów potwierdzających, by dyrektor szkoły nie wykazała należytej troski o powierzone jej mienie materialne, bowiem od kilku lat nie zaplanowała środków finansowych i nie przeprowadziła prac związanych z konserwacją okien w budynku szkoły, w efekcie stolarka okienna została całkowicie zniszczona. Sąd Rejonowy podkreślił, że wobec braku przedłożenia przez organ prowadzący protokołu oględzin stolarki okiennej przeprowadzonych na wiosnę 2015r. przez firmę wykonującą termoizolację, zarzut ten nie poddawał się ocenie, bowiem nie można było ocenić, czy faktycznie doszło do takiego uszkodzenia, w jakim zakresie i czy odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponosi powódka.

Zdaniem Sądu I instancji najistotniejszy w niniejszej sprawie okazał się zarzut spowodowania i tolerowania konfliktowej atmosfery w szkole, z którym wiąże się brak podejmowania działań wnoszących poprawę atmosfery pracy i kultury organizacyjnej w szkole, brak postawy gotowości do odbudowania pozytywnych relacji interpersonalnych między dyrektorem a nauczycielami i rodzicami uczniów, co wpłynęło na utratę zaufania uczniów i ich rodziców do nauczycieli i placówki. W takcie postępowania przed Sądem Rejonowym przeprowadzono dowód z zeznań dużej liczby świadków. Podkreślono, że dała się zauważyć znaczna polaryzacja ich stanowisk polegająca na opowiedzeniu się za lub przeciwko powódce, czy też za lub przeciwko D. P. i K. K.. Niewątpliwie w każdym zakładzie pracy mogą pojawić się różnego rodzaju konflikty. Przy ocenie zarzutu długotrwałego braku współpracy z nauczycielami, generowania konfliktowej atmosfery w pracy i braku podejmowania działań wnoszących poprawę atmosfery pracy i kultury organizacyjnej w szkole, nie można pominąć okoliczności wydania w dniu 6 lipca 2015r. pozytywnej oceny pracy dyrektora szkoły przez radę pedagogiczną, nawet jeśli ocena nie została opracowana przy zaangażowaniu wszystkich zatrudnionych w szkole nauczycieli, a także wydania w dniu 9 lipca 2015r. przez radę rodziców pozytywnej opinii o pracy dyrektora szkoły. Nadto nie można również pominąć okoliczności, że od dnia 1 września 2015r. M. P. na stanowisku dyrektora zastępowała D. P., która niewątpliwie była czynnie zaangażowana w zaistniałą sytuację konfliktową. Sąd Okręgowy przychylił się do stanowiska powódki zawartego w apelacji, że Sąd Rejonowy błędnie uznał, iż M. P. nie sprostала pełnionej przez nią funkcji dyrektora szkoły. Wszystkie merytoryczne zarzuty postawione powódce przez organ prowadzący w karcie oceny pracy, a przywołane w zarządzeniu z dnia 16 listopada 2015r. zostały

uznane za nieuzasadnione. Sytuacji konfliktowej powstałej w Szkole Podstawowej w C. nie można zaś jednoznacznie uznać za obiektywną przyczynę odwołania powódki ze stanowiska dyrektora szkoły bez wypowiedzenia.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 9 listopada 2017r. pełnomocnik pozwanej szkoły złożył odpis wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 30 sierpnia 2017r. oddalającego skargę M. P. na zarządzenie Wójta Gminy D. z dnia 16 listopada 2015r. w przedmiocie odwołania ze stanowiska Dyrektora Szkoły Podstawowej im. T. K. w C. (sygn. akt II SA/Wa 121/17). W ocenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. zaskarżone zarządzenie nie narusza prawa. Zwrócono przy tym uwagę, że Sąd ten dostrzega prezentowane w skardze inne stanowisko, co do oceny konkretnych faktów z pracy skarżącej na stanowisku dyrektora szkoły, jednakże sąd administracyjny nie dysponuje (tak jak sądy powszechne, tu w szczególności Sąd Pracy) proceduralnymi możliwościami weryfikacji i skorygowania oceny danego zdarzenia dokonanej przez organ z oceną dokonaną przez skarżącą. Kontrola sprawowana przez sądy administracyjne jest w porównaniu z sądami powszechnymi ograniczona i dotyczy jedynie legalności danego rozstrzygnięcia administracyjnego.

Sąd Okręgowy - po dokonaniu analizy obszernego materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd I instancji - uznał, że powódce przysługuje odszkodowanie za niezasadne odwołanie ze stanowiska dyrektora szkoły w wysokości wynagrodzenia za pracę za 3 miesiące. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury nauczycielowi odwołanemu bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora szkoły powierzonego na czas określony, przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pracę za czas, do którego powierzenie stanowiska miało trwać, nie więcej niż za 3 miesiące, a nie odszkodowanie w wysokości utraconych składników wynagrodzenia (dodatku funkcyjnego) za taki okres (por. wyrok SN z dnia 18 sierpnia 2015r. III PK 155/14, OSNP 2017/7/81; wyrok SN z dnia 7 maja 2015r., III PK 130/14, OSNP 2017/4/38). W niniejszej sprawie powódka M. P. miała pełnić funkcję dyrektora szkoły do dnia 31 sierpnia 2017r. Wobec powyższego Sąd Okręgowy przyznał powódce prawo do odszkodowania w żądanej kwocie 16.092,60 zł, tj. w wysokości średniego trzymiesięcznego wynagrodzenia za pracę, tytułem nieuzasadnionego odwołania jej ze stanowiska dyrektora w Szkole Podstawowej w C..

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmieniono zaskarżony wyrok i orzeczono jak w sentencji wyroku.